

VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN

ADVIES VAV/2022/1

In haar vergadering van 1 april 2022 om 10u00 heeft de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, samengesteld uit:

Kaat Leus, voorzitter, Steven Van Hecke, ondervoorzitter, Wouter Van Dooren, Stef Keunen, Karen Deckers (vaste leden), Sofie Mariën, Sofie Henneau, Thomas Van Langenhove en Edwin Lefebre (vervangende leden)

beraadslaagd over de hiernavolgende vraag die door de heer Desimpel bij e-mail van 13 februari 2022 wordt voorgelegd en op 18 maart 2022 tijdens zijn mondelinge toelichting werd geherformuleerd m.h.o. op het organiseren van een gemeentelijke volksraadpleging in Kluisbergen. De definitieve vraagstelling luidt als volgt :

“Vind jij dat Kluisbergen als gemeente moet blijven bestaan? Ja/nee”

Daarnaast vraagt de heer Desimpel of van het modelformulier, dat beschikbaar is op de website, mag worden afgeweken omdat dit niet klantvriendelijk zou zijn.

ADVIES VAN DE VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN

1. Vraag en situering

Bij e-mail van 13 februari 2022 informeerde de heer Desimpel over de mogelijkheid tot het organiseren van een volksraadpleging over een mogelijke fusie tussen de gemeenten Kluisbergen, Kruisem, Wortegem-Petegem en Oudenaarde. De vraagsteller geeft aan dat de gemeenteraden van Wortegem-Petegem en Oudenaarde voorzien in een volksraadpleging, maar dat de gemeenteraad van Kluisbergen dit niet wenst te doen. Daarom wil de vraagsteller zelf een volksraadpleging organiseren.

Hij stelde daarbij aanvankelijk de volgende vraag voor om aan de bevolking voor te leggen: *“Vind jij dat Kluisbergen als gemeente moet blijven bestaan en dus niet mag opgaan in Groot-Oudenaarde?”*.

Tijdens zijn toelichting op 18 maart 2022 meldt de heer Desimpel zijn vraag te willen herformuleren als volgt : *“Vind jij dat Kluisbergen als gemeente moet blijven bestaan? Ja/nee”*.

Daarnaast vraagt hij of van het modelformulier, zoals dit ook beschikbaar is op de website, mag worden afgeweken omdat dit niet klantvriendelijk is.

2. Beoordeling van de adviesvraag door de VAV

2.1. Juridische context

De vraag handelt over een mogelijke vrijwillige fusie van de gemeente Kluisbergen met de gemeenten Wortegem-Petegem, Kruisem en Oudenaarde. De vraagsteller wenst via volksraadpleging de bevolking te bevragen over die mogelijke fusie.

Artikel 305 van het decreet over het lokaal bestuur (verder: DLB) stelt dat een gemeentelijke volksraadpleging kan worden georganiseerd over de aangelegenheden als vermeld in artikel 2 §2, eerste lid van het DLB. Dit eerste lid stelt dat de gemeenten bevoegd zijn voor aangelegenheden van gemeentelijk belang. Het onderwerp van de volksraadpleging moet bijgevolg vallen onder het gemeentelijk belang.

De VAV oordeelde eerder al in haar advies [VAV/2016/2](#) dat de vraag over een fusieproject tussen twee gemeenten tot het gemeentelijk belang behoort.

Het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie bepaalt in artikel 5 - Bescherming van de territoriale grenzen van de lokale autoriteiten – dat wijzigingen van plaatselijke gebiedsgrenzen niet aangebracht worden zonder vooraf de desbetreffende plaatselijke gemeenschappen te raadplegen, zo mogelijk door middel van een referendum, waar dit wettelijk is toegestaan. In *“A contemporary commentary by the Congress of Local and Regional Authorities of Europe on the explanatory report to the European Charter of Local Self-Government”* (doc. CG38(2020)11, 12 februari 2020), wordt het volgende vermeld: *“Onder de verschillende manieren om een dergelijk- specifiek overleg - over wijziging gemeentegrenzen - te houden, geeft het Handvest duidelijk de voorkeur aan lokale referenda, waarin alle omwonenden hun mening kunnen geven over de voorgestelde wijzigingen of fusies.”*

Ratione temporis stelt zich evenmin een probleem.

2.2. Beoordeling

Artikel 307 van het DLB vereist dat de vraag of vragen waarop de volksraadpleging betrekking heeft, zo wordt of worden geformuleerd dat met ja of nee kan worden geantwoord. Uit de vraag moet duidelijk blijken waarover men de bevolking wenst te raadplegen. In voorliggend geval blijkt uit de timing en context dat de vraagsteller de bevolking wil raadplegen over een eventuele fusie van de gemeente Kluisbergen met de gemeenten Kruisem, Wortegem-Petegem en Oudenaarde.

De aanvankelijke vraag die voorlag was geformuleerd als volgt :

“Vind jij dat Kluisbergen als gemeente moet blijven bestaan en dus niet mag opgaan in Groot-Oudenaarde”

De vraagsteller heeft in zijn toelichting zelf aangegeven de vraag te willen herleiden tot enkel het eerste gedeelte van zijn vraag met name :

“Vindt u dat Kluisbergen als gemeente moet blijven bestaan ? Ja/nee”

De vraag wordt gesteld vanuit een concrete situatie. De concrete kwestie moet leiden tot een concrete vraag die betrekking heeft op de voorliggende situatie en niet een principiële vraag die te breed en te ruim is geformuleerd. Je kan immers niet anticiperen op toekomstige situaties. Daarom stelt de commissie volgende herformulering voor :

- *Moet de gemeente Kluisbergen fusioneren met de gemeenten Wortegem-Petegem, Kruisem en de stad Oudenaarde (Groot-Oudenaarde)? Ja/nee*

Artikel 311, eerste lid DLB bepaalt dat een verzoek tot volksraadpleging moet worden ingediend met een formulier dat bestaat uit een verzoekschrift en een petitielijst. De Vlaamse Regering stelt het model van het formulier, vermeld in het eerste lid, vast (artikel 311, 4e lid DLB).

In antwoord op de bijkomende vraag moet dus geantwoord worden dat het modelformulier zoals gepubliceerd in het B.S. verplicht is en hiervan niet mag worden afgeweken, de verzoeker kan het pdf-document wel omzetten (converteren) naar een word-, Excel- of jpg-bestand. De lay-out en inhoud van het model moeten hierbij behouden blijven.

DIT ADVIES WERD UITGEBRACHT MET EENPARIGHEID VAN STEMMEN

De voorzitter

Kaat LEUS

Adviezen van de Vlaamse commissie voor volksraadplegingen vindt u terug via onderstaande link:
<http://lokaalbestuur.vlaanderen.be/werking-bestuur/burgerparticipatie/volksraadplegingen/adviezen-vlaamse-adviescommissie-voor-volksraadplegingen>